

ארבעים שנים שהלכו ישראל במדבר, שום לכלוף וטנוף לא היה בתוך העננים בפנים. ועל זה צאן ובקר שהיו אוכלים עשב היו בחוץ, וכל אותם ששומרים אותם.

אמר רבי אלעזר, אבא, אם כך, אותם ערב רב לא היו אוכלים מן המן? אמר לו, ודאי כך הוא, אלא רק מה שנותנים להם ישראל, כמי שנותן לעבדו. וממה היו אוכלים? מתמצית, מה שנשאר אחר הרחים, פסלת. והפתוב מכריז ואומר, (שם טו) ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה. בני ישראל, ולא אחרים. ויראו בני ישראל ויאמרו מן הוא, ולא שאר הערב רב, צאן ובקר שהיו בנייהם.

עד עכשו היו כנועים אותם ערב רב, ועכשו עמדו ורצו מעשה לחזק את הצד האחר, ואמרו, או נהיה כלנו עם אחד ונהיה בכלל עמכם, או שיהיה לנו מי שילך לפנינו כמו שהולך אלהיכם לפניכם. אמר אהרן, חס ושלום שאלה ישתתפו בעם הקדוש להיות הפל פלל אחד, ולא יתערבו העם הקדוש בעם הזה בכלל אחד, אלא טוב להפרידם מתוך העם הקדוש עד שיבא משה.

ואהרן התפון לטוב, אלא שהיו רבים מישראל שהשתתפו עמהם בלב. ומשום כך, כשבא משה, הצטרף לברר וללכך את העם הקדוש מאותו חטא, והשקה אותם השקיה, עד שפלים נבררו ולא נשארה בהם פסלת כלל.

אמר להם אהרן, פרקו נזמי הנזב. וכי לא היה להם נזב אחר? אלא אמר אהרן, בעוד שיש להם קטטה עם בנייהם ונשייהם, יתעכבו, ובין כך יבא

ממשרייתא, לבתרייתא. ותא חזי, כל אינון ארבעין שנין דקא אזלו ישראל במדברא, שום לכלוכא וטנופא לא הוה גו ענני לגו. ועל דא עאני ותורי דהו אכלי עשב לבר הו, וכל אינון דנטרי לון.

אמר רבי אלעזר, אבא, אי הכי אינון ערב רב לא הו אכלי מן מנא. אמר ליה ודאי הכי הוא. אלא מה דיהבין לון ישראל, כמאן דיהיב לעבדיה. וממה הו אכלי. מתמצית, מה דאשתאר מפתר ריחיא, פסולת. וקרא אכריז ואמר, (שמות טו) ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה. בני ישראל, ולא אחרא. ויראו בני ישראל ויאמרו מן הוא, ולא שאר ערב רב, עאני ותורי, דהו בנייהו.

עד השתא, הו אתפפיין אינון ערב רב והשתא קמו ובעו עובדא, לאתקפא לסטרא אחרא. אמרו, או נהא כלנא עמא חדא, ונהוי בכללא עמכון, או יהא לן מאן דיהי קמנא, כמה דיהו אלהכון קמיכון. אמר אהרן, חס ושלום דאלין ישתתפון בעמא קדישא, למהוי פלא כללא חדא, ולא יתערבון עמא קדישא בעמא דא, פללא חדא, אלא טב איהו לאפרשא לון מגו עמא קדישא, עד דיייתי משה.

ואהרן לטב אתפון, אלא סגיאינו הו מישראל דאשתתפו בהדייהו בלבא. ובגין כך, פד אתא משה, אצטריף לבררא וללבנא לעמא קדישא מההוא חובא, ואשקי לון שקיו, עד דאתברירו (דף קצ"ב ע"א) פלהו ולא אשתאר בהו פסולת כלל.

אמר לון אהרן, (שמות לב) פרקו נזמי הנזב, וכי לא הוה לון דהבא אחרא. אלא אמר אהרן, בעוד דאית לון קטטה בבנייהו